

عنوان مقاله:

جستاری پیرامون مدل های اولیه قالبی در عصر سلجوقی

محل انتشار:

همایش ملی باستان شناسی و هنر سفال و سفالگری (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

محمد مرتضایی - استادیار پژوهشگاه میراث فرهنگی-تهران

مجید حاجی تبار - دکترای باستانشناسی و مدرس گروه باستانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون - فارس

مریم زارعی - دانشجوی کارشناسی ارشد باستانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون - فارس

خلاصه مقاله:

استفاده از قالب در سفالگری یکی از شیوه های فرم دهی و تزئین بدنه است. عمل قالب گیری در گذشته به صورت فشردن قشر یکنواختی از گل درون یک قالب منفی انجام می گرفت. ایجاد نقش اغلب به وسیله ی دو تا سه قالب جداگانه بود. سابقه ی استفاده از قالب جهت نقش اندازی سفالینه ها به قرون قبل از میلاد باز می گردد. اما در دوره ی اسلامی به ویژه دوره میانی (سلجوقی) ساخت قالب به اوج خود رسید. در این دوره به علت افزایش تقاضا و کمبود مهارت عمومی برای ایجاد طرح، از مدل های قالبی بهره برده اند. این مدل ها دارای نقش مثبت برای شکل دادن به قالب های منفی سفالی جهت استفاده در کارگاه های ساخت سفال بوده است. این پژوهش به بررسی ساخت و استفاده از مدل های اولیه با بهره گرفتن از چهار نمونه ی موجود در موزه های بنیاد مستضعفان تهران پرداخته و در پی پاسخ به سوالات ذیل است. 1. کاربرد مدل های قالبی چیست 2. مدل های قالبی موجود در موزه ی بنیاد دارای چه ویژگی هایی می باشند هدف کلی پژوهش بررسی و معرفی شیوه ی ساخت و کاربرد مدل های اولیه در دوره ی میانی اسلامی و معرفی نمونه هایی از آنها با روش تحقیق به صورت تحلیلی و استقرایی است. شیوه گردآوری مطالب، میدانی (رجوع به اصل اثر) و کتابخانه ای است. مدل های قالبی شیوه ای برای اجرای آسان طرح های پیچیده و کتیبه ها در تمام کارگاه های سفالگری که مهارت چندانی در ایجاد طرح نداشته اند و سرعت بخشیدن به تهیه ی ظروف با نقش های پرکار بوده است.

کلمات کلیدی:

دوره سلجوقی، قالب، مدل های قالبی، نقشمایه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/731661>

